pagini bucovinene

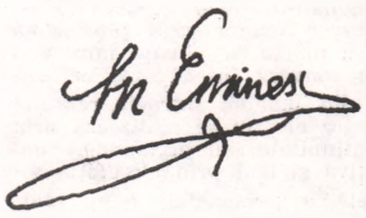
ANUL II, nr. 13

IANUARIE 1983

SUPLIMENT EDITAT ÎN COLABORARE CU COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ SUCEAVA

autograf

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Tînără mireasă, mamă cu amor!
Fiii tăi trăiască numai în frăție
Ca a nopții stele, ca a zilei zori,
Viața în vecie, glorii, bucurie,
Arme cu tărie, suflet românesc,
Vis de vitejie, fală și mîndrie,
Dulce Românie, asta ți-o doresc!

DOCTRINA CEAUȘESCU

Dintotdeauna poporul nostru a răzbătut către marile imperative ale epocilor avînd în fruntea lui destine care au luminat cerul patriei, nume de eroi care i-au canalizat aspirațiile și de care-i sînt legate împlinirile. Întîiul nostru stat centralizat antic îl numim al lui Burebista, marea epopee a luptei pentru neatîrnare se confundă cu numele lui Ștefan cel Mare, prima mare unire a tuturor românilor se cheamă Mihai Viteazul, după cum cea mai strălucită perioadă de devenire socialistă a patriei este denumită de noi și de întreaga lume epoca Ceaușescu.

Opera teoretică a secretarului general al partidului nostru — impresionantă prin dimensiune, profunzime, clarviziune și multilateralitate — cuprinde peste 2 500 studii, articole, cuvîntări, analize. Prin conținutul ei științific această operă a dobîndit valențe universale, autorul ei fiind recunoscut astăzi, pe plan internațional, ca o mare personalitate a științelor sociale contemporane. Numeroase țări din Europa, Asia, Africa și America i-au publicat lucrările. Prestigioase foruri internaționale au organizat dezbateri avînd ca temă contribuțiile sale. Importante universități și instituții de peste hotare i-au conferit titlul de doctor honoris causa sau alte înalte distincții.

Denumită de către opinia publică internațională „Doctrina Ceaușescu", această valoroasă operă integrează organic și original elaborări de însemnătate excepțională despre trecut, prezent și viitor, clarificări deosebit de importante în domeniile filozofiei, istoriei, economiei, politologiei, relațiilor internaționale. Ea explică și soluționează o multitudine de probleme de foarte mare importanță teoretică și actualitate practică cum ar fi: elucidarea raportului dialectic dintre general și particular, național și internațional, în dezvoltarea socială; natura și modul de manifestare a contradicțiilor în socialism; legile generale și unitatea procesului istoric în lumea contemporană; funcția activă mobilizatoare și dinamizatoare a conștiinței socialiste; rolul statului și evoluția funcțiilor sale, împletirea activității de partid și de stat; rolul națiunii și importanța statului național în epoca noastră; rolul partidului în societatea socialistă, integrarea sa treptată în structurile sociale; dezvoltarea și instituționalizarea democrației socialiste; definirea și caracterizarea științifică a etapelor revoluției și construcției socialiste; conținutul și direcțiile de dezvoltare ale epocii contemporane; necesitatea imperioasă și fundamentele unei noi ordini economice și politice mondiale; principiile care trebuie să guverneze relațiile dintre state, dintre partidele comuniste și muncitorești și altele.

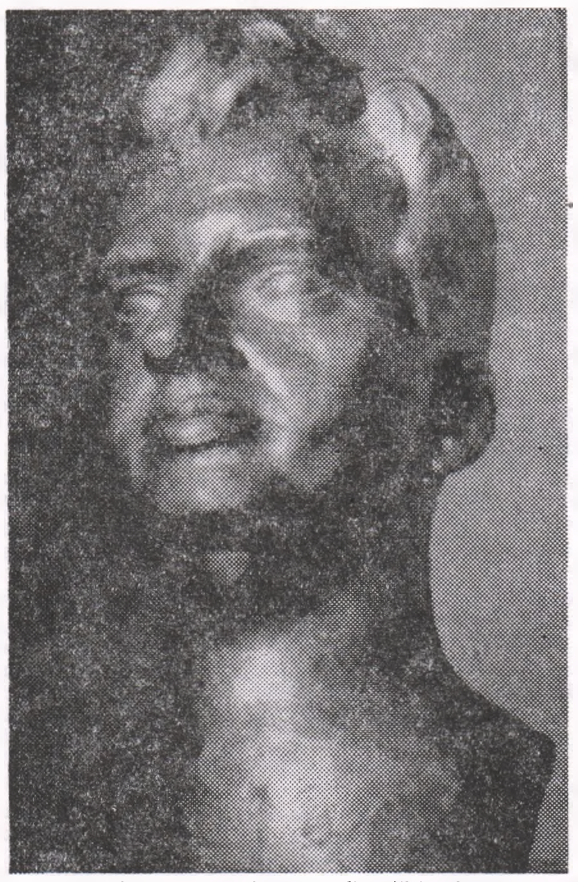
Analiza atentă a contribuției teoretice a președintelui Nicolae Ceaușescu ni se dezvăluie ca un sistem închegat. Cunoașterea factorului istoric permite stăpînirea procesului continuității, înțelegerea liniilor de forță ale sensului obiectiv al istoriei. Economicul și politicul, intercondiționarea lor dialectică, oferă măsura cantitativă și calitativă a nivelului atins la un moment dat, locul și rolul ocupat în concertul celorlalte națiuni. Iar concepția despre om și umanism dă contur chipului în care este gîndită și orientată condiția umană în socialism. Această abordare originală își găsește o strălucită întruchipare în conceptul de societate socialistă multilateral dezvoltată, concept care definește nivelul de maturitate, actual și virtual, al socialismului din România. Specificul noii etape se dezvăluie ca proces atotcuprinzător, care îmbrățișează problemele dezvoltării și modernizării bazei tehnico-materiale a țării, problemele perfecționării relațiilor social-economice, conducerii și organizării societății și, totodată, problemele educative ale formării omului nou.

O contribuție teoretică deosebită se aduce în elaborarea principiilor fundamentale ale trecerii în viitor spre societatea comunistă, prin punerea în evidență a raportului dialectic dintre socialism și comunism, prin schițarea principiilor și modalităților funcționării autoconducerii comuniste, contribuție care îmbogățește cu elemente noi teoria marxistă despre politică, concepția generală despre viitoarea societate comunistă.

Pornind de la analiza riguros științifică a amplelor transformări revoluționare ce au loc în lume, tovarășul Nicolae Ceaușescu a desprins concluzii de mare importanță, materializate într-o politică externă activă și dinamică, ce a impus prezența României în dezbaterea și soluționarea tuturor problemelor vitale ale omenirii. Elaborînd teza despre caracteristicile noii faze a crizei sistemului capitalist, criză care afectează, într-un fel sau altul, toate statele lumii, se subliniază cu tărie că vechile raporturi interne și internaționale create de orînduirea capitalistă, nu mai corespund epocii actuale, nu mai pot oferi soluții corespunzătoare problemelor complexe care preocupă popoarele, întreaga omenire contemporană. Cu înalta competență ce-l caracterizează, președintele României oferă o strălucită alternativă prin elaborarea unei ample concepții despre o nouă ordine economică și politică internațională, concepție care afirmă o nouă filozofie și o nouă etică a teoriei și practicii relațiilor internaționale.

Vastă și multilaterală, dînd un exemplu strălucit de dezvoltare creatoare a materialismului dialectic și istoric, opera secretarului general al partidului nostru reprezintă o autentică doctrină care îmbrățișează întreaga gamă a problemelor ce frămîntă societatea românească și lumea contemporană, oferind soluții noi, curajoase și originale, întemeiate pe analiza științifică a realităților, ilustrînd o profundă responsabilitate pentru prezentul și viitorul patriei noastre, pentru destinele întregii omeniri. Doctrina Ceaușescu constituie totodată un îndreptar neprețuit pentru științele sociale și politice, un exemplu de cum trebuie folosite gîndirea și practica politică marxistă și înaltele virtuți ale poporului român în slujba edificării unei lumi mai bune și mai drepte.

„PAGINI BUCOVINENE"

Din colecția „Ion Irimescu", din Fălticeni

cîntec în ianuarie

Patria — pîinea cea nouă din fluviul de grîu,
Frumoșii miri din iarna aceasta,
Lumina-nserării ningîndu-mi fereastra
Și păstrăvii liberi ce fulgeră-n rîu.

Patria — inimile noastre urcate-n flamuri purpurii,
Grîul cel tînăr visînd la izvor de ciocîrlii,
Noile cetăți vestind împliniri viitoare,
Rotindu-și frumusețea în diminețile solare.

Patria — strămoșii noștri pe care-i auzim și-acum,
Trecînd călări pe caii lor de fum.
Pe caii lor mărunți și iuți
La vînătoarea zimbrilor în munți.

Patria — partidul și flacăra luminii sale
atotbiruitoare
Cu noi, la bine și la greu, urmîndu-l ne-abătut,
Hotărîți să-nfăptuim, cum am chibzuit la început,
Această nemaifăcută și genială lucrare!

George DAMIAN

istorie și lumină

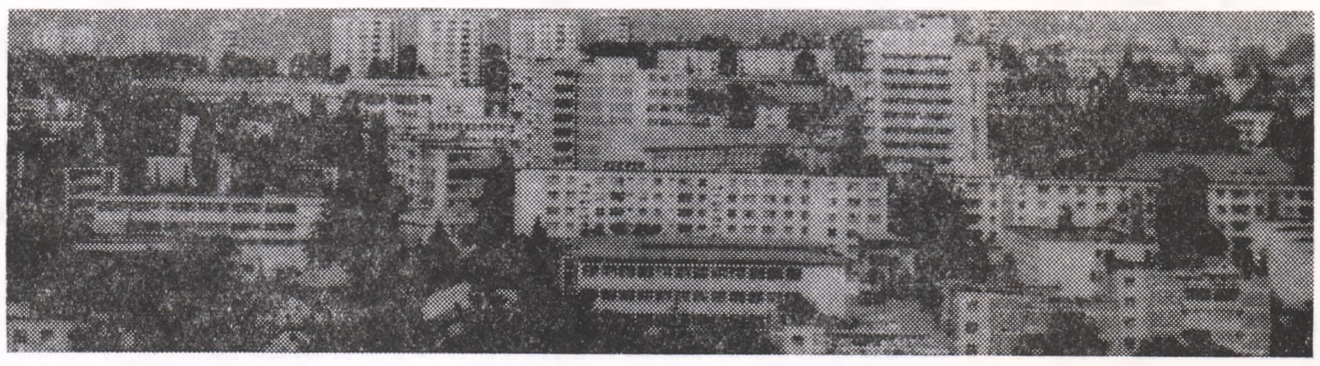
Viața națiunii noastre a înregistrat în anul care a trecut o serie de evenimente politice de o semnificație deosebită în perspectivă umană și socială. Plenara lărgită a Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 1—2 iunie, Congresul al II-lea al educației politice și culturii socialiste, Conferința Națională a Partidului Comunist Român, prin puternica lor penetrație și prin clarificările înfăptuite în societate și în conștiință, s-au cristalizat în adevărate file de istorie. Istorie înțeleasă nu doar ca perspectivă temporală, ci ca realitate în cel mai înalt grad, dăinuind ca valoare materială și fiind dublată de o realitate a conștiinței fără precedent. Cu alte cuvinte, evenimente ce au marcat o epocă de împliniri în sfera civilizației, al cărei drum pleacă de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român și se continuă în însuflețirea de astăzi a țării, pe traiectoriile unui proces de propășire și de perfecționare continuă a structurilor sociale.

În acest spațiu fertil, în care sensurile creației au îmbrăcat întreaga viață a patriei, avîntul constructiv, efortul general, îndrăzneala gîndirii, procesul de edificare amplificat la scară națională au transformat România într-un șantier de proporții inimaginabile în care pulsează ca o inimă uriașă energia creatoare a poporului, voința sa de a contribui cu toată ființa la edificarea procesului de renaștere națională.

În această perspectivă generoasă, literatura și-a definit responsabilitățile etice și estetice față de realitate, constituindu-se ca un factor activ în procesul de ridicare a nivelului de conștiință a poporului. „Avem nevoie — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — de o literatură cu un spirit mai combativ, patriotic și revoluționar, care de la un capăt la altul să fie pătrunsă de înalte idealuri ale umanismului socialist, ale concepției de dreptate socială și națională, să sădească în oameni, în conștiința tineretului dragostea față de patrie, față de socialism, față de partid. Singura sursă de inspirație trebuie să fie viața și munca poporului nostru." Se desprinde, iată, cu claritate ideea că literatura nu-și poate da măsura întregii ei forțe de înrîurire asupra omului și asupra societății decît ținînd seama de exigențele reale ale istoriei, de experiența fundamentală a ethosului, cristalizată în ceea ce îndeobște numim „specific național", de forța de înrîurire a acestui specific în gîndirea socială. Dar democratizarea artei, a literaturii se reflectă nu numai la nivelul re-

(continuare în pag. 4)

Victor RUSU

Suceava — azi

Foto: D. VINTILĂ

orașul statuie

Trăită din interiorul ei, viața Sucevei mi se pare un „eveniment" obișnuit, ca un răsărit de soare. Fiindcă este; într-un fel, și a mea, de acum și de mulți ani. Cum se face însă că, atunci cînd îi văd oaspeții, mă întreb: pe unde i-au pășit pragul? Dinspre Fălticeni sau prin orizontul Plopenilor? Și totdeauna mă luminează gîndul că, probabil, pe acolo au intrat în spațiul urbei, pe acolo și-au bucurat privirile și ființa „citind" imaginea în care urcă în trepte, spre Zamca. blocurile înveșmîntate în lumină, orînduite ca într-un poem bine ritmat ,ori pe cea în care accentele sobre se numesc forță industrială desfășurată, în preajma rîului, ca o largă respirație a uneltelor muncii. Dacă aievea așa s-a petrecut „descălecatul" lor în vatra Sucevei, aici, în pămîntul căruia istoria i-a hărăzit să fie aproape două secole capitală moldavă, atunci parcă-mi legitimez sentimentele în fața lumii. E doar o stare de spirit a unui om pe care locul de viețuire îl exaltă? Poate.

În ceasuri de aducere aminte cobor în vreme. Nu prea departe. Doar atît cît acoperă cîteva decenii în care s-a destrămat patriarhalul de aici, cît mi-a putut reține ochiul. Cobor ca într-o poveste populată de întîmplări aproape sătești și, mai ales, de metafore bacoviene. Revăd grădinile cu meri și nuci bătrîni din plin-centrul tîrgului, și dughenile colbuite, și oborul ca o pecingine pe obrazul așezării, și drumurile desfundate de ploi mohorîte. Erau și două busturi. Turnateîn bronz durabil. Le merita memoria lui Ciprian Porumbescu și Simeon Florea Marian. Dar bronzul pentru memoria voievozilor, a bărbaților care au durat Cetate și au biruit trufia ce voia să ne îngenunche? Se afla, pe atunci, ca și în veacuri, doar în sufletul oamenilor. Ca o certitudine venind spre gloria de astăzi. Glorie care i-a întrupat, tot în veșnicia bronzului, pe marele Ștefan, pe Rareș, pe Mușat. Aici, lîngă casele noastre, lîngă copiii noștri, lîngă inima noastră. Să le simțim nemurirea, să ne înclinăm frunțile atunci cînd istoria rostește numele străbunilor. Încît, acum putem zice că Suceava are statui. Nu numai pe cele care le-am pomenit, dar și ale unor iluștri întemeietori de cultură și spirit revoluționar românesc: Kogălniceanu, Russo, Negri. Este un gest prin care contemporaneitatea își cinstește izvoarele. În fața lui aducerile aminte pălesc, se retrag. Pentru ca să pot cuprinde chipul unei statui-simbol a evului nostru, pe care o reprezintă orașul însuși. Cu zidurile sale noi, care au acoperit ceea ce durea retina, cu freamătul lui de dimineață și de peste zi, devenit valoare pentru patrimoniul material și al sensibilității, cu oamenii săi totdeauna pregătiți pentru idee și faptă în numele binelui.

Știu, oare, oaspeții Sucevei cum a fost și ce a fost aici? Ei văd doar „statuia-simbol". Cea de acum. Îndeajuns și aceasta. Aș vrea însă ca toți să-mi citească sufletul. Să coborîm împreună în vreme, urcînd, în realitate, spre demnitatea Cetății de azi

Ion PARANICI

CRONICA LITERARĂ

PLATON PARDĂU: limita de vîrstă

Ajuns la **Limita de vîrstă** la al doisprezecelea roman de la debutul din 1970 în epica de anvergură, Platon Pardău este acum unul dintre cei mai productivi prozatori contemporani ai noștri. În sine, numărul cărților tipărite nu spune nimic despre valoarea unui scriitor, ci de cele mai multe ori atestă fervoarea pentru cuvîntul pus în pagină, tenacitatea și puterea de muncă. Cazul cu adevărat fericit este cel al scriitorului care întrunește productivitatea cu adevărata putere de creație. Platon Pardău face parte din această categorie ; nu este doar un scriitor prolific ci unul cu program (estetic și de lucru) ; ceea ce, dintru început afirmă un profesionalism superior. Cele douăsprezece romane scrise pînă acum stau mărturie. Luate împreună nu converg într-o saga ori comedie umană, întrucît relațiile dintre ele nu se realizează prin continuitate sau juxtapunere narativă și nici prin circulația serială a personajelor ; nu sînt, deci, piese, fragmente ale unui mecanism în care nu pot funcționa una fără celelalte, ci edificii ale nui ansmblu arhitectonic coerent, dincolo de aparenta discontinuitate, subordonat unei viziuni estetice constituite — capabil să comunice individual, dar formînd laolaltă un text unitar. În interiorul lui monotonia nu e o primejdie. Platon Pardău mînuiește cu dexteritate egală distanțarea obiectivă și confesiunea, construcția epică realistă și pe cea fantastică, narațiunea-parabolă și reportericească. De la micul roman epistolar „Scara lui Climax“ la „Minunata poveste a dragostei prefericiților regi Ulisse și Penelopa“, apoi de la aceasta la „Scrisorile imperiale“ și de aici la ultimul roman — „Limita de vîrstă“ — există diferențe de scriitură neobișnuite ; e aproape greu de crezut că au fost scrise de aceeași mînă.

Autorul lucrează prin adițiune astfel încît, deși ansamblul nu dezvăluie spații vide într-un moment sau altul al elaborării, fiecare carte se însumează unității superioare ca și cum ar fi fost acolo dintotdeauna. Fără îndoială, a proceda astfel și nu după principiul mult mai sigur al continuității comportă multe riscuri, printre care cel mai mare ni se pare a fi acela de a avea foarte puțini cititori care să sesizeze intenția ansamblului.

Artist cerebral, Platon Pardău aderă la construcția romanescă de tip clasic, evident, un clasicism purtînd însemnele modernității, profitînd cu obiectivitate de toate cuceririle și libertățile dificile ale prozei veacului nostru ; nu experimentează, dar nici nu merge pe căi comode. La nivelul ansamblului originalitatea constă în adaptarea maximă a tehnicii narative la tema sau temele date. Nu e un romancier de tip interogativ ; cărțile lui constată, afirmă, propun soluții în urma unei analize lucide a realului. Calm și detașat, lipsit de fervori metafizice și ispite speculative, imun la sentimentalism, posedînd o platoșă de scepticism lejeră dar funcțional colorată cu nuanțe de cinism mai mult decorativ, Platon Pardău vede lumea în dimensiunile ei adevărate, reușește să le distingă și să le pună în evidență chiar și atunci cînd ea — lumea —, dintr-un motiv sau altul, încearcă să le disimuleze. De aceea romanele sale sînt demonstrative în sensul bun al cuvîntului, cristalizează reflecții devenite convingeri, degajează sensuri limpezi din masa amorfă a existenței.

Observațiile de pînă acum se aplică, bineînțeles, și ultimului său roman, **Limita de vîrstă** care marchează întoarcerea (desigur, nu definitivă) la proza obiectivă. (Tăcerea cu care a fost primit se explică, probabil, prin belșugul de romane excepționale al acestei toamne care va fi distras cu totul atenția criticii noastre, atît de receptivă la alte apariții editoriale ale autorului). În ciuda impresiei de narațiune lineară, **Limita de vîrstă** nu este o carte lipsită de complexitate. Raportată la ultimele două-trei anterioare, este, indiscutabil, mai puțin încărcată dar asta o face accesibilă, intențiile se decupează fără dificultate. O primă, după părerea noastră, intenție amintind, pînă la un punct, de **Minunata poveste...**, urmărește să demitizeze, de data aceasta, condiția activistului de partid în ipostaza lui de factor de decizie și acțiune, de soț, părinte, îndrăgostit (extraconjugal), dar mai ales de individ pus în situația de a face turul de orizont și bilanțul propriei existențe. Demitizarea vizează, în principal, prototipul „revoluționarului de profesie“. Sînt supuse unei analize fără prejudecăți cîteva figuri de activiști, aparținînd mai multor generații : Sebastian Georgescu, piesa centrală a romanului, ajuns la un rang superior în ierarhia unui județ, care se apropie de vîrsta pensionării după o viață întreagă dedicată muncii de partid ; ilegalistul Valeriu Grapini, prim secretar pensionat, figură intrată în legendele acelui colț de țară ; Sterian Papadopol, prim secretar, de profesie inginer constructor, cu stagiu în diplomație ; Vartolomei Berloagă, ridicat de personajul principal, căruia îi preia funcția cînd acesta ajunge la „limita de vîrstă“ ; Maria, energica soție a lui Sebastian, devenită mai demult soră șefă, contactul cu boala și moartea sensibilizînd-o la sentimentul trecerii vieții.

Dezbaterea nu se poartă, ca în mai toate cărțile scrise pînă acum despre activiști, în jurul actului exercitării puterii. Întrebările care se pun privesc destinul individual al celui care și-a asumat responsabilitatea muncii de partid ; ce înseamnă pentru el, om care există o singură dată, viața, ce îi aparține lui din tot ce a trăit. Răspunsurile care se dau la aceste întrebări, și la altele, deloc comode, deloc formale, sînt lucide, detașate de circumspecții confortabile. „Activistul este un sacrificat“, afirmă unul dintre personaje, avînd în vedere, cum spuneam, existența particulară ; la capitolul satisfacții de ordin personal bilanțurile celor antrenați în această dezbatere prezintă vaste spații albe. Dar sacrificiul este lipsit de aură, și nu pentru că destinele nu ar avea partea lor de sublim, ci pentru că autorul preferă, după părerea noastră în mod justificat, grandiosului romantic, analiza lucidă a tuturor determinărilor, intrinsece și extrinsece, ale acestor destine.

Dezbaterea se edifică pe o confruntare între două biografii : una cu panaș, conferit de întîmplările aventuroase care o colorează — cea a lui Grapini —, alta lipsită total de senzațional,

(continuare în pag. 4)

Mihail IORDACHE

PROZĂ

În așteptare

Se făcuse noapte tîrziu și fata nu mai venise acasă, deși, după știrea mamei, programul se terminase demult. „Pe unde-o fi umblînd, ce-o fi făcînd și de ce n-o fi venind ?!“ Femeia măsura odaia strîmtă și joasă de la ultimul cat, cu pași repezi și mici, făcînd gesturi inutile și vorbind de una singură. „Doamne, doamne ! și copiii ăștia... Oare nu i s-o fi întîmplat ceva ?“ Se chinuia și se frămînta de grija fetei. Așa cum făcuse o viață întreagă. De cînd se știa. Dintotdeauna. De grija copiilor, nu de alta ! De grijă și de teamă pentru ei. Să nu li se întîmple ceva, să nu... ! Și-acu, de cînd sînt mari, tot așa. O fi fost ea blestemată de la nouă neamuri și nouă păcate să trăiască așteptînd și să tresară la orice mișcare și la orice părere ! „O fi Lia, n-o fi Lia ?, o fi George, n-o fi George ?! off, of !“

Baremi acolo, în satul ei din Cîmpie, se mai lua cu treaba și cu vorba, cu unul, cu altul, nu ca aici la bloc, unde stai închisă între patru pereți de-ți vine să-ți iei lumea în cap. „Io zic că da-ia mă potopește dorul și mă frige, fiindcă n-am cu cine schimba o vorbă, că dacă n-ar fi așa, nu m-aș usca din picioare cum mă usuc și mă trec acilea. Șeed închisă și zăbrelită ca la pușcărie !“

Sta la fereastră cît e ziulica de mare privind fix undeva, departe, locuri și chipuri numai de ea știute și numai de ea văzute. Se gîndea. O năpădeau gîndurile și amintirile. Ce-ar mai fi doamne să se facă așa, ca-ntr-o minune, să fie ea iar tînără și în putere, ai, ce-ar mai fi ?

Altfel, Lena se simțea bine aici. Era lîngă copiii ei, iar la Brebenești tot nu mai avea nimic. Casa o vînduse pe te miri ce unuia de-al lui Mîcă, ăl mijlociu, care e băgat la combinat și face naveta că e aproape.

Îi ziseră și copiii și bine-i ziseră ce-i ziseră, dar o prindea dorul, dorul care o ardea și-o mistuia de cînd venise, acu se împlinea anul. Uneori plîngea, fără să vrea. O apuca așa ca din senin. Se trezea cu lacrimile pe obraji și oftînd din rărunchi. „Da ce-mi veni, doamne iartă-mă !, parcă mă prostii ! Bine că nu mă văzură copiii ăia să mai crează cine știe ce !“ Plîngea. Plîngea, vezi dumneata, fiindcă o prindea dorul de aerul proaspăt al dimineților de vară, cînd se trezea în larma păsărilor, de la primul cîntat al cocoșilor, că era plin satul de cocoși, fiecare gospodar avea, ce ogradă era aia fără cocoș ? Unii aveau cîte doi-trei și cîntau de mai mare dragul.

Orătăniile o simțeau de cum ieșea pe prispă. O simțeau și alergau înaintea ei să le dea de mîncare, crăunind și măcăind fiecare pe limba ei, iar ea, fericită și mulțumită, împrăștia boabele pe toată bătătura. Ca s-apuce toate : „Pui !, pui !, pui !... puișori !, puișori !..., na la maica, na cu maica, pui, pui, pui !“ Și le număra. Le număra dar nu reușea să le numere pe toate fiindcă erau multe și fugeau de colo, colo. „Stați la un loc, n-auziți voi, închinatelor ?“, le certa ea blînd și lua numărătoarea de la capăt.

În ultimii ani, e adevărat, nu avea atîta păsăret ca înainte vreme, cînd trăia ăl bătrîn, Dumnezeu să-l ierte, găini multe și rațe și gîște și curci, de toate neamurile. Ba, într-un rînd avusese și cîțe, de cele care fac ouă mici cît nucile și pistrițe. Prin alte locuri, pe la Piatră și Dăbrun încolo, nici nu le zice cîțe, fiindcă se cheamă că sînt bibilici, iar prin alte sate cine știe cum le-o mai fi zicînd că așa e de cînd lumea, vorba cîntecului, cîte bordeie, atîtea obiceie. Numai ea, Lena, avea cîțe în tot Brebeneștii, ea și cu Șefuleasa, cu madam Broscaru, adică, fiindcă așa-i zicea, „madam Broscaru“. De ce să nu-i zică „madam“ dacă și nevasta șefului de post tot așa o striga și tot așa îi spunea ? Bonjur, coană Leno, ce mai faci madam Drăgan ?

Șefuleasa întreba într-o doară, să se afle în treabă, că așa e între vecini, îi zicea „madam“, de ce să nu-i zică „madam“, păi ce o durea gura, îi cădea limba ?

După moartea bărbatului, a lui Lisandru, om socotit, gospodar și la locul lui, s-a mai strîns. Pămîntul l-a dat pentru că n-avea cine să-l muncească și se făcuse gheaceul, iar copiii plecaseră la școli. Îi dăduse și ea unde putuse și cum putuse. De-aia nu mai avea păsări multe și nici vacă nu mai ținea. Nu ținea pentru că nu mai putea, de, putea să mai ție ? Nu putea, iar capră n-ar fi suferit în ogradă odată cu capul. Mai bine nimic decît capră, fiindcă asta e semnul sărăciei și-al neputinței. Numai săracii săracilor care n-aveau după ce bea apă și făceau cîte-o spuză de copii, numai ăștia țineau capră la bătătură. De-ai lu' Simiceapă și de-ai lu' Cursucît, ori Lica țiganca, săraca și neprocopsita care venea toată ziua la ușa ei, ba după una, ba după alta. Ea îi da întotdeauna, o miluia fiindcă îi părea rău de ea și de copii, dar numai cînd nu era Lisandru acasă, să nu vază și să nu știe el.

Și fata asta care nu mai venea !Cum o mai fierbea și cum o mai perpelea ea, că nici telefon nu dase și putea să dea, fiindcă avea și mai dase, ce, era greu să dea ? Lena, la început nu știa să vorbească la telefon, dar s-a învățat, a prins repede, a învățat-o Lia că, de cînd a venit acilea, a învățat multe, de ce să zică, fiindcă orașul nu e tot una cu satul. A învățat și ea, de ce să nu învețe ? Nu e nici o greutate să vorbești la telefon după ce te-nveți, c-așa a crezut și ea, la început, că e greu, dar nu e greu defel. Ridici pîlnia, cînd sună și spui : „alo !“ o dată, de două ori, de cîte ori e nevoie, „alo !“, atît zici, și pe urmă intri-n vorbă cu el, cine-o fi ăla sau aia care se întîmplă de sună atunci. Ea vorbește rar și puțin, răspunde numai cînd e Lia plecată de-acasă ori îi lasă vreo vorbă pentru careva. „Nu e acasă maică, da-mi spusă să-ți spui... !“, și-i spune ce are de spus. Dacă are. Dacă n-are, n-are !

Cu băiatul vorbește cînd și cînd, pe furiș și pe fugă, fiindcă nu-l lasă cocoana de nevastă-sa, zice că de-aia s-a-nsurat el ? Parcă l-ar fi făcut și l-ar fi crescut ea ! Dacă ar mai trăi Lisandru să-l vază pe fiu-său cum s-a prostit de-a ajuns să-l comande și să-l conducă o..., care se ține măreață, că ei, soacră-si, nici nu-i zice mamă, ocolește vorba ! Pe ce s-o fi ținînd și pe ce s-o fi bazînd, că nici școală n-are, cum are George ? Ea l-a dat și l-a ținut la liceu, îi căra mîncare cu traista. Își amintește de parcă ieri ar fi fost, cum se așeza la poarta internatului așteptînd să treacă vreun elev : îl cunoști, maică, pe Drăgan Gheorghe, un băiat înalt cu ochii verzi ?“, îl întreba ea pe cîte unul și dacă cel întrebat îl cunoștea, atunci îl ruga să i-l cheme la poartă. Dacă nu-l cunoștea, nu era nimic, mai aștepta. Ce bine era dacă o lua el pe Elvirița, pe fata lui Ghindă, care făcuse normala și era învățătoare la școala din vale, grasă și frumoasă și de neam bun. De cîte ori o întîlnea pe Lena pe uliță ori la fîn-

(continuare în pag. 4)

Mihai GHERU

ION COZMEI

Ochiul patriei

Ca o ninsoare magnetică
Ochiul Patriei
Ne acoperă buzele
Și umerii și sentimentele

Respirația noastră și liniștea noastră
Existînd prin el
Cîtă lumină neprihănită
Sălășuind în Ochiul Patriei
Cîtă statornicie
Și cîtă putere

Cuvintele Limbii Române
Primenindu-se
În Ochiul Patriei
Și înfiorînd sufletul nostru
Cu o ninsoare magnetică.

Cămașa de lacrimă

În fiecare vară
La marginea satului
Îmi trag peste suflet
Cămașa de lacrimă a bobului de grîu

Lîngă liniștea mea
Strigătul înalt al ciocîrliei
Despică lumina
Aprinzîndu-mi sîngele

Ca o fîntînă ochii tăi
Ca o fîntînă
Înverzind drumul nemărginirii

Vară a sufletului
Cu plopii de veghe
La hotarele cerului.

Cîntec de dragoste

Pe poteci de adevăr
Poetul
Inveșmîntat în rouă
Presărînd cuvinte
Asemeni agricultorului
Semănînd ogorul

Primăvara
Brațele-i se transformă în păsări
Iar ochii în porți de uimire
Întru preamărirea
Cuvîntului.

Stăpîn pe cer

Să amiroși pămîntul uneori
La margine de sat în zi de vară,
Să te îmbraci în liniștea din flori
Și să te naști în rîu a doua oară.

Să-ți faci din grîu mirific căpătîi
Veghind la invadarea calmă-a ierbii,
Să simți lumina dorului dintîi
Trecînd prin suflet limpede ca cerbii.

Să-ți treci prin palmă nestatornici zimți
Cînd fînul se petrece pentru coasă,
Să fii stăpîn pe cer și să te simți
Dintotdeauna bun la tine-acasă.

Calendar la cumpăna satului

Cu coasa în mîini
Tata
Traversînd dimineața
De la un capăt la celălalt
Al insomniei

La răsărit de pridvor
Mama
Împărțind lumina
Și pregătindu-și melancolică
Secera

Întru odihna pămîntului
Grîul rotunjind
Lacrima cerului
Incendiind țărîna
Prescurtînd infinitul.

Elegie pentru cireșul din grădina copilăriei

Sfînt cireș care nu știi ce-i teama
Lîngă ochiul de cer pămîntesc,
Cum respiră prin trupul tău mama,
Cum prin tine și eu înfloresc !

SENTIMENTUL ISTORIEI ÎN OPERA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU

Un privilegiu fără seamăn însuflețește și înaripează strădaniile slujitorilor zeiței Clio: oare cînd anume, dacă nu în aceste zile, în acești ani, în această epocă Ceaușescu, istoria a devenit, așa cum o dorise Bălcescu, în acea primăvară a popoarelor, la 1848, „cea dintîi carte a unei națiuni", în care, ca într-o oglindă imensă, miraculoasă și fidelă, fiecare om, fiecare popor „își vede trecutul, prezentul și viitorul".

Transformarea cunoașterii istoriei milenare a poporului român, a luptei sale pentru afirmarea ființei proprii, pentru libertate socială și națională, pentru independență și unitate, într-un fundament al activității ideologice, al educației patriotice, multilaterale și sociale a maselor, se realizează azi printr-un larg cadru instituționalizat, începînd cu predarea istoriei la toți elevii și studenții, indiferent de profilul specialității lor, și continuînd cu numeroase alte forme complexe și variate, inclusiv învățămîntul politico-ideologic de masă, care cuprinde pe toți cetățenii țării.

Acest proces amplu, de educare prin intermediul istoriei, are la bază o armătură ideatică trainică, de granit, demnă de Omul, Revoluționarul, Innoitorul, care conduce Partidul și Țara.

Învățarea temeinică a istoriei dă fiecăruia acel sentiment al deplinătății omului, în fața celor trei dimensiuni ale Timpului: trecutul, prezentul și viitorul. De aici, întrebarea fundamentală, pusă magistral, care nu poate lăsa loc decît unui răspuns decisiv, lipsit de orice echivoc: „Oare cum s-ar simți un popor, care nu și-ar cunoaște trecutul, nu și-ar cunoaște istoria, nu ar prețui și nu ar cinsti această istorie? Nu ar fi ca un copil care nu-și cunoaște părinții și se simte străin în lume?" Pentru partidul comuniștilor și o altă întrebare este tot atît de legitimă: „Oare cum ar fi posibil ca un partid, care își propune să conducă poporul pe calea făuririi unei orînduiri mai drepte, a orînduirii socialiste, să nu cunoască trecutul de luptă? Îmi închipui că un asemenea partid ar fi sărac, ar fi lipsit de vlagă și fără nici o îndoială că nu s-ar putea bucura de sprijinul, nici de încrederea poporului."

Istoria constituie cea mai densă și mai corespunzătoare sumă a cunoașterii umane, a înțelepciunii înaintașilor: „Istoria oferă concluzii și învățăminte despre marile procese ale dezvoltării societății, ale existenței popoarelor de-a lungul timpului, punînd în evidență atît ceea ce a fost valoros, progresist și a servit mersului înainte al societății, cît și piedicile ridicate de-a curmezișul evoluției și care au costat scump umanitatea, au întîrziat progresul unor națiuni". De aceea „nimic nu se poate construi ignorînd trecutul!" Pentru că, istoria e suma vieții, cartea cărților, „istoria omenirii, deci și istoria poporului român, este istoria dezvoltării forțelor de producție și a relațiilor sociale, istoria luptelor de clasă, a luptelor împotriva asupririi și dominației străine, pentru eliberare națională și dezvoltare de-sine-stătătoare, istoria înfruntării continue între vechi și nou."

Între tradiție și inovație există o indestructibilă, o firească legătură, încît „orice popor, mai cu seamă un popor cum este poporul român, care are istorie destul de veche, nu poate să nu pornească în elaborarea căilor de dezvoltare de la trecutul său istoric, să nu țină seama de tradițiile sale, care, în fond, sînt suma diferitelor concepții, a tot ceea ce popoarele au acumulat mai bun în trecutul lor de luptă și de dezvoltare spirituală."

Cunoașterea trecutului de activitate și luptă al înaintașilor, devine o condiție de însemnătate vitală: ea conferă cunoștinței izvorul înțelepciunii, forța cutezanței, optimismul și mîndria națională, încrederea nestrămutată în destinele poporului tău și lumina vizionară trebuitoare constructorului societății socialiste multilateral dezvoltate: „Avem un trecut cu care ne putem mîndri. În condițiile grele, poporul nostru și-a păstrat ființa națională. În această parte a lumii el a fost un factor de progres și civilizație, și-a adus contribuția la mersul înainte, pe calea unei vieți mai bune. Iată de ce noi, comuniștii, cinstim pe cei care în trecut și-au dat viața pentru fericirea poporului, tragem din lupta lor învățăminte pentru prezentul pe care-l făurim, și, totodată pentru a pune bazele viitorului, educăm tineretul în spiritul dragostei și respectului față de lupta și munca înaintașilor". Și mai ales pentru cei tineri, pentru schimbul de mîine, cunoașterea istoriei înaintașilor nu înseamnă retragerea pasivă într-un templu al umbrelor de odinioară, nici exaltarea iezuită a inimii și gîndului la focul sacru el eroilor, ci, dimpotrivă, acesta devine o forță activă, mobilizatoare, un resort al acțiunii conștiente: „tineretul nostru va învăța să ducă mai departe ceea ce au trudit înaintașii, ceea ce făurește generația de astăzi, să păstreze ca lumina ochilor și să întărească independența și suveranitatea patriei."

Dar, cunoașterea istoriei naționale trebuie îmbinată judicios cu studierea celei universale: „Aceasta cu atît mai mult cu cît, în prezent, în lume se formulează tot felul de interpretări denaturate, falsificatoare a unor procese și realități istorice, în scopul justificării unor stări de lucruri inechitabile atît din trecut, cît și din prezent." Exploatatorii de ieri și de azi, acaparatorii de teorii străine, încearcă în felurite chipuri să explice, să-și justifice și, ceea ce este mai grav, să-și perpetueze, să-și prelungească politica lor bazată pe injustiție, pe forță și dictat: „pe plan mondial, se fac frecvente încercări de a prezenta istoria dominației imperialiste, colonialiste, politica de asuprire și jefuire a altor popoare, promovată timp de secole, drept manifestări progresiste, care au venit în sprijinul dezvoltării popoarelor asuprite. Dezmembrarea unor state, divizarea arbitrară a unor popoare sînt prezentate, de asemenea, drept expresii ale unor necesități istorice, iar rezultatele unor asemenea situații artificial create sînt teoretizate și interpretate ca un proces firesc de formare a unor națiuni distincte". Mai mult încă: „Se practică, de asemenea, elogierea și chiar preamărirea acțiunilor unor cercuri conducătoare reacționare din trecut, dîndu-li-se cerficate, care ar atesta așa-zisul lor caracter „progresist", „eliberator". Se uită însă adevărul incontestabil, care poate fi și cel mai neiertător avertisment pentru adepții și continuatorii politi-

(continuare în pag. 4)

Mihai IACOBESCU

S-au liniștit cuvinte...

S-au liniștit cuvinte pe buzele ce tac,
Par perle tremurînd într-un veșmint sărac.
Cavale să pornească, să se aprindă naiuri,
Plăpîndul vers să-l urce spre tot mai albe plaiuri.

Cu jerbe de lumini ni-i graiu-ncununat;
Pe strunele albastre stau cîntece la sfat;
Cînd mantia de cețuri încearcă să se-adune
Condurii prind, deodată, neauzit, să sune.

Mi-i dor s-aud vocale psalmodiind povești
Pe țărmul de minune al lumii românești,
Din mările de lacrimi a mai rămas o rază;
Prin sumbre vijelii doar fulgere visează.

O, rănile uscate mai au un gust amar;
Ne vindecăm umblînd pe-un tînăr-vechi hotar,
De crezi în așteptare, se vor aprinde sori,
Paloarea unei lacrimi va străluci în zori.

Iulian VESPER

Adagio

Ca o undă enormă
îmbrățișarea mea
peste cîmpiile și umerii tăi,
atît, o clipită,
cît cade o lacrimă
a cerului
peste cupola unei flori.
Ca un cîntec răscolitor
privirea mea
peste munții și rîurile tale despletite,
atît cît
să dea măsura celui ce te iubește,
locuindu-te
și însemnat fiind
de plumbii toamnelor tale,
patrie.

Marcel MUREȘEANU

Brazdă

Iată-i tăcuți și masivi, intrînd
În rouă. Dimineața crește
Din ochii lor. În fiecare brazdă
Așază ei cîte un nume
Gheorghe, Ion și cîte mai trebuie.
Iată-mă țin coarnele lunii
Apăsînd pe univers — brazda curge
Peste boabele apriline.
Între pămînt și cer — eterni —
Țăranii ară într-o ciocîrlie.

Gh. LUPU

Gură de rai

Cuci de lut
sub crengi de fag,
sfîntul casei mele prag —
flori de busuioc adus
cu mireazmă
pînă sus...

Pe-un picior de plai mă-adun
și cu soare mă-ncunun
lîngă prispă,
pîn'nu mor
pe-o gură de rai
de dor...

Valeria BOICULESI

Lumina munților mei

Lumina pură a munților mei
Mă răstignește aproape de cer.
Prin visuri mai umblă turme de miei
Și eu însoțesc un oier.

Iarna pasc mieii albi peste sate
Pînă dispar și casele-n noapte.
Oierul veghează a vreme-n păcate,
Iar cerul se umple de lapte.

Vara-i de smirnă și de promisiuni.
Cînd zvonuri colindă pe-o gură de rai —
Nu se întîmplă pe lume minuni —.
Ci încă recit Lorelei.

George BODEA

Laur

Au intrat în lumină prin poarta iubirii
Deschisă spre largul cîmpiilor noastre
Bărbații purtînd pasiunea zidirii
Și-a zborului alb înspre ceruri albastre.

Au intrat în iubire prin porți de lumină
Bărbații cu sufletul mare cît glia
Dorind încolțirea de griu mai senină
Și pacea rodirii precît veșnicia.

Au trecut prin poeme cu glas de izvoare
Croind pentru cîntec o veșnică vară.
Cu pașii arzînd în vîrtejuri solare,
Păstrătorii de limbă, de neam și de țară.

Rămîn pe columne de piatră bărbații
Cu gîndul la lacrima neamului lor,
Făcînd mai înalți și mai mîndri Carpații
Sub înalta plutire-a cuvîntului dor.

De aceea în zodii de-omăt se cuvine
Doar aur în cîntec și cîntec în aur,
Spre sufletul lor purtător de destine
Să ducem iubire și frunze de laur.

Octavian NESTOR

Despre această lumină

Despre această lumină
dați-mi voie să vă cînt
despre aceste minunate păsări
și despre aceste minunate fîntîni
despre voi
dar mai ales despre voi.

Despre mine nu rămîne
decît să știu că tot ce-i al meu
sînteți pururea patrie
că tot ceea ce sînt
e pămînt, uraniu
că aceste rîuri
sînt brațele voastre
că acești munți
sînt trupul vostru
despre această cîmpie
despre soare
dar mai ales despre voi
despre această lumină.

Constantin UNGUREANU

Portret de tînăr

În rouă pe dealuri e-o pace adîncă:
Lumină a sorții din mari idealuri.
Tremurul e frunză cîntată de valuri,
Spirală ce suie în miezul de stîncă.

Păduri de semnale rotesc în timpane
Cuvinte săgeți ce-aduc timpu-n măsură.
În unda măiastrei-un nimb în natură,
Portretul de tînăr îl duc milioane.

Sub tronul de veghe al lunii intrară
Fîntînile-ascunse-n adînc de pupile.
Le-ai vinde luminii, dar semne abile
Cu somnu-n privire adînc le coboară.

Pămîntul transcrie în ritmuri suave
Citirea la zi dintr-un bob în mișcare.
Sub piele porți aripi, cînd torțele-n mare
La țărm s-or întoarce cu chipuri de nave.

Liviu POPESCU

REPORTER

o altă tinerețe a cetății

Intrarea la Siret are ceva de spectacol neprevăzut, triumfal aș zice: coamele de deal se dau într-o parte și micul orășel din capăt de țară se deschide privirilor ca o palmă întinsă ospitalier. Să-i fi impresionat și pe cei din vechime tot atît de mult atunci cînd au hotărît să așeze pe malul rîului domol Capitala Moldovei? Tot ce-i posibil. Oricum impresia călătorului de azi se racordează desigur la o realitate dinamică și ea capătă și mai multă pregnanță dacă acel călător poate apela la amintirea „decolorată" a unor ani nu prea îndepărtați cînd Siretul părea rămas definitiv la margine de timp și faptă.

Nu i-am pus la îndoailă sinceritatea scuzelor și nu m-a mirat nici graba reîntoarcerii sale „la post", deși tot el îmi zicea, pe cînd coboram spre noua fabrică: „N-am dormit în ultima săptămînă decît cîteva ore pe noapte", pentru că directorul Constantin Ponait era într-adevăr asaltat de numeroase îndatoriri cărora trebuia să le dea curs fără întîrziere. Așadar, venind la Siret să scriu despre covoare mă vedeam dintr-odată pus în situația de a mă descurca singur, față în față cu necunoscutul. Traiectoria așezării spre devenirile contemporane n-are nimic ieșit din comun: o existență cuminte, ștearsă chiar, pînă la depersonalizare, „izbită" deodată frontal de fluxul prefacerilor structurale. Și iată, febra specifică momentelor memorabile, cînd emoția, nerăbdarea, excesul de zel devin acaparatoare, instalată aici, în ceea ce tinde să capete statut de emblemă a locurilor: întreprinderea de covoare plușate. Ivirea sa în marginea urbei risipește tot mai mult vălurile monotoniei patriarhale, însemnînd de fapt industrie, însemnînd forță economică. Nu e vreme de taclale, nici n-ar fi cum pentru așa ceva, fiecare dintre cei întîlniți trece preocupat, se schimbă replici din mers, plutește în aer întîmplarea ce trebuie să se producă. Ochiul reține în trecere imaginea zidurilor fragile ale fostelor prăvălii intrate în demolare peste care se apropie cu pași repezi aripa tînărului cartier muncitoresc. Impresia de a te afla în plin șantier persistă și ea se confirmă și mai mult cînd ajungi la Țesătorie acolo unde aștepți să vezi policromele covoare mătăsoase și constați că, dincolo de cele cîteva războaie recent instalate, se toarnă încă pardosele, iar frigul năvălește prin porțile larg deschise. Dar în aceeași vreme cadrele, laminoarele și ringurile din Filatură nu mai sînt o promisiune ci o prezență incontestabilă. Baloții pufoși de fibră aduși de la Săvinești sau tocmai din Cisnădie își urmează cursul stabilit pînă la apariția firului colorat și subțire înfășurat pe bobine. Oameni tineri, fete cu ochi frumoși, trăind plenar starea entuziasmului: ei sînt cei cu care se deschide o nouă filă de istorie locală. Întreprinderea a fost ridicată pe un pămînt plin de gropi și de bălți. Mii de metri cubi de umplutură au fost necesari spre a se turna pilonii de temelie. S-a lucrat în condiții grele, pe ploi și zăpadă ori ger. Unii dintre cei care intră acum în schimbul de după-amiază au fost acolo, la pregătirea fundațiilor. A urmat apoi montarea utilajelor, despre care mi se spune: „Noi am făcut montajul. Cu lăcătușii și ajutorii de maiștri întorși de la cursurile de pregătire". Mîndria le stă bine: ea se circumscrie patosului revoluționar al începuturilor de drum. La Siret n-a existat industrie. Nucleul muncitoresc al celor care o practică astăzi depășește cifra de 3.600. Se produc deocamdată confecții din tricoturi, mobilier comercial, piese metalice. Direcțiile programatice și de acțiune devin altele, capătă consistență, orașul definindu-și adevărata sa condiție de vatră a muncii și demnității.

Și o altă precizare ce vine în sprijinul afirmației de mai sus: „Noi n-am avut muncitori specializați, experimentați cu care să pornim și pe lîngă care să se formeze cadrele de care avem nevoie. Am învățat ceea ce era de învățat, ne-am descurcat singuri". Dealtfel acest început oferă fiecăruia dintre cei care-l parcurg, în mod conștient asumat, o lecție despre curaj, despre inițiativă. și competență. Inginera Cezara Strelciuc, abia sosită la Siret de pe băncile facultății, a descoperit aici pasiunea căutării novatoare: „Am fost nevoită, mărturisește ea, să soluționez probleme care m-au pus la încercare. Și bucuria mea este că am reușit să le rezolv cu bine".

La Siret, în fosta reședință voievodală, oamenii se aliniază din mers la pulsul marilor energii creatoare.

Ion BELDEANU

O conştiinţă a lumii

„Personalitatea preşedintelui Nicolae Ceauşescu care se identifică cu România, a depăşit graniţele sale". Este o mărturie, una din multele semnificative, aparţinînd academicianului Constantin Tsatsos fost preşedinte al Republicii Elene şi care atestă prestigiul real de care se bucură în lume România, atît de fericit identificată cu preşedintele ei. Este o confirmare în plus a politicii realiste şi lucide care a adus România ultimilor 17 ani în atenţia întregii lumi.

„O operă cu valoare universală", tradusă în peste douăzeci de limbi, editată în peste treizeci de ţări şi difuzată în multe altele reflectă în cea mai elocventă măsură atracţia puternică exercitată de conducătorul partidului şi statului nostru asupra conştiinţei planetare. „Succesele României, declara, Louis Nagel, editorul volumului „Pentru o politică de pace şi cooperare internaţională", se leagă nemijlocit de numele preşedintelui ei". Seria cuprinzătoare de volume (peste două sute) dedicate gîndirii şi activităţii creatoare a conducătorului ţării noastre subliniază vocaţia internaţională a României, atitudinea ei realistă şi constructivă faţă de marile probleme ale lumii de azi, atitudine al cărei iniţiator neobosit este preşedintele ţării. „Strategia politică lucidă, şi inteligentă a lui Nicolae Ceauşescu, capacitatea sa de a înălţa ca stindard al păcii dorinţa unui popor, intuiţia sa de a aplica ideile umaniste la realitatea politică a ţării pentru a crea o generaţie de oameni noi şi împletirea fericită a culturii umaniste cu filosofia marxistă ne determină să-l situăm pe preşedintele României printre protagoniştii istoriei contemporane."

Asemenea afirmaţii, ca aceasta a lui Ugo Raggozzino, autorul a două volume dedicate preşedintelui ţării — „Da, Ceauşescu" şi „Umanismul politic al lui Ceauşescu" — nu sînt deloc singulare. Dimpotrivă, ele tind să constituie un consens general în reflectarea uneia din componentele structurale ale gîndirii conducătorului României : umanismul său politic, sau, cu cuvintele aceluiaşi editor italian : „cea mai lucidă şi mai originală filozofie umanistă aplicată în politică."

Tocmai afirmarea curajoasă la scară planetară a acestei calităţi constitutive a poporului român, impunerea, într-o lume sfîşiată de crize şi discordie, unei viziuni politice profund realiste, impregnată de cunoscuta omenie românească, a făcut ca glasul preşedintelui ţării să fie ascultat cu atîta respect şi cu atîta preţuire. Politicieni de vază, scriitori, publicişti şi editori sînt unanimi în a recunoaşte rolul decisiv al preşedintelui Ceauşescu în promovarea dialogului ca unică modalitate de realizare a încrederii şi înţelegerii între toate ţările, exercitînd, aşa cum spunea dr. Ranko Petrovici, editor din Iugoslavia, „o influenţă esenţială asupra lumii în care trăim". „În imprimarea acestor direcţii, în desfăşurarea acestei activităţi a României, preşedintele Nicolae Ceauşescu este conducător sigur şi experimentat, deoarece este un fiu al poporului român căruia, aşa cum s-a mai scris, îi întruchipează virtuţile cele mai nobile şi idealurile cele mai avansate şi obiective". Sublinierea necesară a lui Nicola Teti, directorul general al editurii „Calendario del Popolo" din Roma, editură în care a apărut o serie semnificativă de opere ale preşedintelui Ceauşescu, decurge din constatarea unui raport real : identitatea dintre politica internă şi externă a României, simbolizată de personalitatea de excepţie a preşedintelui ei.

„România care urmează calea dezvoltării socialiste multilaterale a obţinut mari victorii şi progrese în creşterea cantitativă şi calitativă a economiei sale, a bunăstării sale sociale, în condiţiile unei depline suveranităţi naţionale... Această fizionomie internaţională a României are drept făuritor pe preşedintele Nicolae Ceauşescu, conducătorul ţării în epoca pe care aş numi-o «epoca de măreţie a României»". Cuvintele publicistului brazilian Amilcar G. Alencastre dovedesc adînca preţuire de care se bucură în conştiinţele înaintate ale lumii activitatea primului bărbat al ţării, reverberaţia amplă la scară planetară a personalităţii celui pe care publicistul şi scriitorul egiptean El-Sayed Farag-Faual îl numea, atît de inspirat, „Eroul României".

Dan DAMIAN

limita de vîrstă

urmare din pag. 2

de neprevăzut — cea a lui Sebastian Georgescu. Dincolo însă de această deosebire, în care opţiunea personală joacă un rol cu totul minor, ele au un factor comun : subsumarea la necesitate, şi aici decizia celui în cauză este hotărîtoare. Legenda, mitul, generate de episoadele spectaculoase ale vieţii lui Grapini, nu-i adaugă, de fapt, un plus de valoare socială. Autorul construieşte aici cu fineţe psihologică şi epică într-un fel de tehnică a contrapunctului. Suprapunînd introspecţia analizei, comparînd febril, Sebastian Georgescu trăieşte o inocentă nedumerire în ceea ce priveşte diferenţa dintre el şi ilegalist. Chiar şi atunci cînd mobilul iniţial al cofesiunii — obsedanta CARTE — dispare, întrebarea rămîne, căci bilanţul existenţial nu poate fi lăsat neterminat. Intervine aici şi un alt motiv : erosul, dacă nu cumva el va fi existat de la bun început. Alături de inerta, placida Vivi, Sebastian trăieşte marea, trista şi singura iubire a vieţii sale. Repetînd, deci, mutatis-mutandis, experienţa similară, la fel de nefericită, a lui Grapini.

Şi, fiindcă veni vorba despre iubire, singurul fir narativ fără justificare în economia ideatică a romanului, care introduce chiar o notă de artificialitate (de unde şi nevoia de soluţionare prin happy-end) este legătura fiului cu odrasla minoră a primului secretar.

Ca scriitură, **Limita de vîrstă** este, categoric, o carte de virtuozitate. Să întreţii, pe patru sute de pagini, un monolog în care se împletesc cîteva zeci de moduluri epice mai mult sau mai puţin independente, fără ca edificiul să se prăbuşească în monotonie sub propria lui greutate, ba, mai mult, să realizezi un subtil crescendo stilistic, iată o performanţă rară. Ea ne conduce la ideea că Platon Pardău a urmărit astfel o meta-temă a actului creaţiei artistice în starea lui genuină.

în aşteptare

urmare din pag. 2

tînă, îi zicea „sărumîna" şi n-o scotea din „mamă Leno". Sărea de unde era s-o ajute să scoată ciutura, că fîntînile pe la ei sînt adînci şi apa se scoate greu, dar apa e limpede şi rece, nu sălcie şi tulbure ca în alte sate. Îi ducea găleata pînă la poartă şi nu uita niciodată s-o întrebe : „Ce mai face George, cînd mai vine pe-acasă George ?" Dar degeaba, n-a fost ăsta norocul lui, că nici Lena n-ar mai fi plecat din sat şi nu şi-ar mai fi vîndut căsuţa făcută cu mîinile ei şi-ale omului ei, în veci n-ar fi plecat din Brebeneşti, nu şi-ar fi stricat rostul, că dacă Lisandru ar şti, s-ar scula din mormînt s-o certe şi s-o mustre că s-a risipit şi s-a năpăstuit cu bună ştiinţă şi de bună voie şi l-a înşelat, pe el l-a înşelat în primul rînd, dar s-a înşelat şi pe ea, că altceva ce a făcut, că n-a făcut nici o scofală ! De-aîa nu s-a mai dus în sat şi nici n-o să se mai ducă vreodată. Cînd o fi să moară, c-o să moară şi ea, n-ai grijă, n-o mai duce mult, ai să vezi !, s-o îngroape copiii aiurea sau, mai bine, s-o ardă, s-o ardă aşa cum a auzit că îi arde pe morţi la „cremator", cum o mai fi şi asta ?, de nu mai rămîne din tine decît o ulcică de cenuşă, atît şi nimic mai mult. Dacă ai noroc să mai bată şi-un vîntişor, o suflă şi pe-asta în patru zări şi-n patru vînturi. I-auzi, nici măcar o palmă de pămînt unde să-ţi odihneşti oasele, bătrîne şi ostenite, nu ţi se mai cuvine. Ba ţi se cuvine, dar... !

sentimentul istoriei

(urmare din pag. 3)

cii de forţă, dictat şi asuprire, că : „Omenire a acunoscut, de-a lungul existenţei sale milenare, mari şi puternice imperii, care au invadat şi subjugat alte popoare, dar care, ca urmare a luptei dîrze, curajoase a acestora, au dispărut ca imperii pentru totdeauna de pe faţa pămîntului."

Fetişizarea, denaturarea istoriei trebuie respinse cu intransigenţă. Este necesară capacitatea de a înţelege că „istoria este făcută de oameni, cu calităţile şi defectele lor". Şi tocmai de aceea istoria nu poate fi o simplă proiectare a dorinţelor noastre asupra trecutului, prezentului şi viitorului : „Istoria trebuie să prezinte întregul proces al luptei revoluţionare în complexitatea sa, să pornească de la analiza ştiinţifică a realităţii sociale, să înfăţişeze faptele nu după dorinţele subiective ale oamenilor, nu după nevoi politice de moment, după criterii de conjunctură, ci, aşa cum s-au petrecut ele, corespunzător adevărului vieţii."

Sînt toate acestea cîteva din gîndurile, din convingerile, din îndemnurile ce călăuzesc vrerea şi activitatea neobosită ale celui ce veghează şi conduce destinele României socialiste, scrutînd viitorul luminos, comunist, al ţării şi dorind deopotrivă progresul, bunăstarea, pacea şi fericirea întregii lumi.

istorie şi lumină

(urmare din pag. 1)

ceptorului, ci îşi găseşte expresia în primul rînd în condiţia creatorului însuşi. Scriitorul de azi nu poate fi rupt de contingent. El este un „contemporan", o realitate socială în primul rînd, modificînd prin muncă umană această realitate, creîndu-se pe sine, devenind astfel expresia tendinţei de depăşire şi autodepăşire, iar prin aceasta descoperindu-se capabil să făurească istorie.

Participare nemijlocită la actul de cultură prin intermediul presei, al radio-televiziunii, ori prin valorificarea disponibilităţilor artistice în cadrul Festivalului naţional „Cîntarea României", într-un cuvînt accesul la artă al întregului popor, oferă dovada celei mai profunde democraţii, o democraţie care îi uneşte pe toţi creatorii, indiferent de naţionalitate, indiferent de modalitatea de exprimare, sub acelaşi generos semn al umanismului revoluţionar. „Festivalul naţional „Cîntarea României" s-a transformat într-o puternică mişcare cultural-artistică a maselor largi populare. Am obţinut rezultate minunate ; oamenii muncii, masele populare de la oraşe şi sate sînt şi creatorii, şi participanţii, şi beneficiarii direcţi ai activităţii cultural-artistice de masă. Festivalul naţional „Cîntarea României" a pus cu putere în evidenţă talentul şi forţa creatoare specifice poporului nostru" — spunea tovarăşul Nicolae Ceauşescu în cuvîntarea de la Plenara lărgită a Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 1—2 iunie 1982, subliniind tocmai valenţele acestei democraţii a artei.

Oamenii de cultură din Bucovina, implicaţi cu toată fiinţa lor în această mare operă de transformare revoluţionară a ţării, îşi pun şi ei întreaga energie în slujba omului, asumîndu-şi în primul rînd misiunea de educatori, de oameni care înţeleg sensurile majore ale istoriei noastre contemporane, fiind conştienţi că literatura şi arta sînt chemate şi ele să realizeze o nouă calitate, să aibă o eficienţă pe măsura dezideratelor impuse de însăşi evoluţia societăţii. Iar în acest început de an, iluminat de evenimentele esenţiale din viaţa partidului, sufletul lor se recunoaşte mai mult ca oricînd înveşmîntat de chipul patriei, pătruns de incandescenţa unui ev al adevărului şi al luminii. Şi cum s-ar putea descrie, altfel decît invocînd aceste cuvinte, suprema frumuseţe cu care se topesc — într-un singur fluviu al iubirii de neam — ţară şi om, gînd şi faptă, vis îndrăzneţ şi dreaptă înfăptuire ! Şi cum s-ar putea descrie acest mănunchi de energii, altfel decît rostind deodată, ca pe un acelaşi cuvînt, ca pe o aceeaşi fiinţă, numele Ţării, numele Poporului, numele Conducătorului !

CONSEMNĂRI

„Ştiinţa în Bucovina"

Recent, a apărut, editată de biblioteca judeţeană, sub egida Comitetului judeţean de cultură şi educaţie socialistă Suceava, o nouă lucrare din seria ghidurilor bibliografice, „Ştiinţa în Bucovina". Precedat de un alt volum dedicat muzicii, noul ghid se înscrie şi el pe linia afirmării contribuţiilor oamenilor de ştiinţă din această parte a ţării la îmbogăţirea tezaurului gîndirii româneşti. Valoroasa iniţiativă (redactori Ion Pînzaru şi prof. Petru Froicu), beneficiind de un studiu introductiv semnat de Traian Cantemir, înglobează peste 60 de sinteze ce oferă o imagine amplă a iniţiativelor şi realizărilor în promovarea şi dezvoltarea ştiinţei româneşti în spaţiul bucovinean. (P. D.)

Expoziţia de afiş politic a Cenaclului U. A. P.

Manifestare tradiţională, expoziţia anuală de afiş politic a avut loc în atmosfera de înaltă efervescenţă prilejuită de Conferinţa Naţională a Partidului Comunist Român. Contribuţia artiştilor plastici suceveni adusă graficii militante s-a concretizat într-o bogată suită de lucrări izvorîte din generosul peisaj al construcţiei socialiste. Urmărindu-şi scopul mobilizator, afişele prezente în Galeria de artă din Suceava au abordat, într-o diversitate de stiluri şi tehnici, comandamentele epocii contemporane, constituindu-se, totodată, într-un larg evantai de posibilităţi de adecvare artistică a propagandei vizuale din unităţi economice. Înscrisă firesc în linia reuşitelor, expoziţia de afiş politic a cenaclului U.A.P. se dovedeşte a fi un binevenit prolog la manifestarea ce încununează întreaga activitate a plasticienilor suceveni. „Anuala '82". Dintre expozanţi amintim numele graficienilor şi pictorilor Ion Carp Fluerici, Veronica Gridinoc, Mircea Dăneasa, Elena Bardă, Dumitru Rusu, Mihai Pînzaru ale căror lucrări, cu un profund caracter mobilizator, se constituie într-o suită de imagini ce definesc strînse legături între artistic şi social.

P. D.

Centenar

S-au împlinit recent o sută de ani de la înfiinţarea primei biblioteci publice din Botoşani. Presa vremii consemna că evenimentul inaugurării s-a petrecut la 14 noiembrie 1882 în localul Şcolii primare de băieţi „Marchian", după ce Consiliul comunal al oraşului aprobase o subvenţie de 1.000 lei în acest scop. Astăzi Biblioteca judeţeană de aici, căreia prin Decret prezidenţial i s-a atribuit denumirea de „Mihai Eminescu", reuneşte un fond de carte de peste 200.000 de titluri, colectivul bibliotecii desfăşurînd o amplă activitate pentru atragerea spre lectură a noi cititori.

Sărbătorirea centenarului acestui prestigios aşezămînt de cultură a prilejuit organizarea unei suite de manifestări din care am reţinut : o o consfătuire a cenaclurilor literare din judeţul Botoşani, o nouă ediţie a acţiunii „Scriitori pe meleaguri natale", vernisajul unei expoziţii documentare jubiliare etc. La manifestări au participat şi scriitorii suceveni Ion Beldeanu şi George Damian.

I. B.

REALIZATORI : Ion BELDEANU, Constantin BLĂNARU, George DAMIAN, Viorel DÂRJA, Ion CARP FLUERICI, Mihail IORDACHE, Gh. LUPU, Marcel MUREŞEANU, Ion PARANICI, Mircea TINESCU, Alexandru TOMA.

Tehnoredactare : Valentin MILICI